

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)
परीक्षा : मे २०२२
सत्र - २
विषय : संदर्भ सेवा आणि ग्रंथसूचीय नियंत्रण (BL-21-223/BL-20-223)

दिनांक : २६/०५/२०२२   गुण : १००   वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)

१. टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ फंडामेंटल रिसर्च----- येथे आहे.
 अ) मुंबई   ब) पुणे
 क) नाशिक   ड) या पैकी नाही
२. आदर्श मराठी शब्दकोश चे प्रकाशक ----- आहेत.
 अ) प. म. जोशी   ब) अ बी रानडे
 क) अ बी जोशी   ड) प न रानडे
३. ऑक्सफर्ड इंग्लिश डिकॉशनरी ----- खंडात आहे.
 अ) १०   ब) १२
 क) १४   ड) १३
४. सामान्यपणे ज्ञानकोशाचे ----- भाग आहेत.
 अ) ५   ब) २
 क) ३   ड) ४
५. प्रोपीडिया ----- भागात आहे.
 अ) १२   ब) १
 क) ३   ड) २
६. भारतीय संस्कृती कोष ----- येथे प्रकाशित झाला.
 अ) मद्रास   ब) मुंबई
 क) पुणे   ड) दिल्ली
७. इंडिया: ए रेफेरंस मॅन्युअल ----- येथे तयार झाले.
 अ) मुंबई   ब) मद्रास
 क) पुणे   ड) दिल्ली

८. भाषेनुसार तयार केलेली सूची ----- सूची आहे.
अ) विषय   ब) भाषा
क) भौगोलिक   ड) वेळ
९. ----- डिक्षनरी १३ खंडात आहे
अ) प्रोपेडिया   ब) एनसायक्लोपीडिया
क) आॅक्सफर्ड इंग्लिश   ड) या पैकी नाही
१०. महाराष्ट्र शब्दकोश मध्ये ----- भागात पुरवणी आहे.
अ)५   ब)९
क) ८   ड)१०

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)

१. साधा ग्रंथ व संदर्भ ग्रंथ यातील फरक स्पष्ट करा
२. ज्ञानकोश बद्दल माहिती लिहून त्याचे प्रकार विशद करा
३. संदर्भ ग्रंथपाल यांचे गुण स्पष्ट करा

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)

१. ग्रंथसूची म्हणजे काय. त्याची गरज व प्रकार स्पष्ट करा
२. संदर्भ प्रश्न या बद्दल सविस्तर माहिती लिहा
३. काही चरित्रकोषांबद्दल सविस्तर माहिती लिहा

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)

१. मराठी विश्वकोश
  २. ग्रांथसूची नियंत्रण
  ३. एंसायक्लोपेडिया ब्रिटानिका
-

English Translation

Reference Service & Bibliographic Control (BL 21-223)

Q. 1 Choose the correct option

(10)

1. Tata Institute of Fundamental Research is in-----
a) Mumbai   b) Pune
c) Nashik   d) None of the above
2. Publisher of Adarsh Marathi Shabdakosh-----
a) P.N.Joshi   b) A.B.Ranade
c) A.B.Joshi   d) P.N.Ranade
3. Oxford English dictionary is in----- volumes
a) 10   b) 12
c) 14   d) 13
4. Generally the types of knowledge encyclopedia are-----
a) 5   b) 2
c) 3   d) 4
5. Propedia is in-----volumes
a) 12   b) 1
c) 3   d) 2
6. Bharatiya Sanskriti Kosh was published in-----
a) Madras   b) Mumbai
c) Pune   d) Delhi
7. Indian a reference manual was published in-----
a) Mumbai   b) Madras
c) Pune   d) Delhi
8. Index prepared according to a language is----- index
a) Subject   b) Language
c) Geographical   d) Time
9. There are 13 Volumes of -----Dictionary.
a) Propaedia   b) Encyclopedia
c) Oxford English   d) None of the above
10. Maharashtra Shabdakosh has a supplement in part-----
a) 5   b) 9
c) 8   d) 10

Q. 2 Answer the following in short (Any 2)

(30)

1. Difference between ordinary book and reference book
2. Explain encyclopaedia and its types
3. Explain reference librarian and their essential qualities

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2)

(40)

1. Define the term bibliography and explain its need and types
2. Explain in detail the concept of reference question
3. Explain few biographical sources

Q. 4 Write Short notes (Any 2)

(20)

1. Marathi Vishwakosh
2. Bibliographic control
3. Encyclopedia Britannica